

Feedback
conceptvisie
MENS & MAATSCHAPPIJ

curriculum.nu

VANDAAG WERKEN AAN HET ONDERWIJS VAN MORGEN

Reactieformulier Curriculum.nu visie

Negen ontwikkelteams, leraren en schoolleiders werken aan de actualisatie van het curriculum voor alle leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs. Dit doen zij niet alleen, zij gaan in gesprek en vragen feedback op tussenproducten aan o.a leerlingen, ouders, (ontwikkel)scholen, leraren, schoolleiders, schoolbestuurders, vakverenigingen, lerarenopleiders, vervolgonderwijs, voorschoolse educatie, maatschappelijke organisaties, de wetenschap, en het bedrijfsleven. De ontwikkelteams werken het komend jaar in vier ontwikkelsessies en verzamelen tussen deze sessies hun feedback op tussenproducten. Uw feedback is van belang voor het ontwikkelteam om tussenproducten te verrijken.

Ontwikkelteam Mens & Maatschappij heeft de eerste ontwikkelsessie achter de rug (14-16 maart) en heeft daarin een conceptvisie opgesteld voor het leergebied. Voorliggend formulier is bestemd voor het meegeven van feedback op deze conceptvisie namens een groep of vanuit een bijeenkomst. Het ontwikkelteam heeft een aantal vragen geformuleerd en stelt uw reactie zeer op prijs.

De consultatievragen hebben als doel de conceptvisie completer te maken, aan te scherpen en te verhelderen

Vult u de antwoorden op de vragen in die relevant zijn voor u of uw organisatie. Zijn uw antwoorden ook relevant voor de andere leergebieden? Dit kunt u per vraag aangeven. Het staat u vrij om voor meerdere leergebieden feedback te geven. Gelieve per vraag de antwoorden beknopt te formuleren. Onderaan kunt eventuele overige opmerkingen toevoegen. Anonieme reacties worden niet gebruikt.¹

U kunt dit reactieformulier mailen naar: consultatie@curriculum.nu Dit kunt u doen tot en met woensdag 25 april 9.00 uur.

¹Zie spelregels voor reactie op www.curriculum.nu

ALGEMENE GEGEVENS

We vragen u om de algemene gegevens hieronder zo goed mogelijk in te vullen. Deze gegevens hebben de ontwikkelteams nodig om een goed beeld te krijgen van wie ze de feedback krijgen.

Contactgegevens indiener

Naam

e-mail*

Telefoonnummer*

**Uw reactie op de vragen wordt openbaar gemaakt, contactgegevens worden niet openbaar gemaakt*

Naam organisatie/ groep/ bijeenkomst

Ik reageer namens de organisatie n.v.t.

Bijeenkomst(en) plaatsgevonden op/ reacties verzameld op (datum):

Aantal personen deelgenomen aan het tot stand komen van de reactie: personen

Aantal en achtergrond van de deelgenomen personen aan de reactie

☐ ____ leerlingen	☐ ____ pedagogisch medewerkers / leraren uit het aansluitend onderwijs:
☐ ____ ouders	☐ ____ peuterspeelzalen/ kinderdagverblijf
☐ ____ po-leraren	☐ ____ MBO
☒ 6 vo-leraren	☐ ____ HBO
☒ 6 wetenschappers / experts	☐ ____ WO
☒ 4 lerarenopleiders	☐ ____ Anders, nl.: ____

REFLECTIE OP TUSSENPRODUCTEN.

Probeer uw antwoord zo beknopt mogelijk te verwoorden en te voorzich van argumentatie. (max 200 woorden)

Wordt met deze conceptvisie M&M een voldoende eerste aanzet gegeven om tegemoet te komen aan de doelen en uitgangspunten van Curriculum.nu? Het betreft met name: toekomstgericht onderwijs; de leerling centraal; balans in de drie hoofddoelen van onderwijs; bevordering van de samenhang en het verbeteren van een doorlopende

De algemene beschrijving van het leergebied kunnen we zeker onderschrijven, ook omdat we letterlijk tekst herkennen uit de visie van aardrijkskunde. Het is goed dat zowel de schoolvakken als vakoverstijging wordt benoemd. Onduidelijk blijft echter het uitgangspunt van het leergebied (zie ook de brief van de vakverenigingen over de motie). Voor het PO zou dat 'wereldoriëntatie' en ak, gs, bio moeten zijn, voor de onderbouw de losse vakken (ak, gs, ec) en de mogelijkheid van m&m, voor de bovenbouw de losse vakken. Het team zal een manier moeten vinden om hier vanuit te werken en recht aan te doen. Inclusief benoemen van samenwerkingsmogelijkheden. Het uitgangspunt van 'zoeken naar samenhang' (plus visie daarop) is nu onvoldoende onderbouwd.

In hoeverre herkennen (po, vo en so) scholen zich in deze conceptvisie?

Als ze zich er niet volledig in herkennen: Wat moet er gebeuren willen zij zich er alsnog in herkennen?

Kunnen zowel scholen die opteren voor een leergebied M&M als scholen die opteren voor afzonderlijke M&M-vakken voldoende uit de voeten met de richting die aangegeven wordt?

REFLECTIE OP TUSSENPRODUCTEN.

Probeer uw antwoord zo beknopt mogelijk te verwoorden en te voorzich van argumentatie. (max 200 woorden)

Als ze er niet voldoende mee uit de voeten kunnen: Wat moet er gebeuren willen zij er alsnog mee uit de voeten kunnen?

In hoeverre worden de eerste ideeën over samenhang (binnen M&M en tussen M&M en andere leergebieden en vakken) onderschreven?

Voor ons is nog te vaag en soms wat verwarrend waar het over gaat: bestaan er kernconcepten op het

+

Als de eerste ideeën niet of niet geheel worden onderschreven: Wat moet er gebeuren om die ideeën alsnog te kunnen onderschrijven?

Zie hierboven.
Voor het PO: liever niet het uitgangspunt van een vak M&M. Voor het PO is 'wereldorientatie' de relevante samenwerking, De losse vakken (ak, gs en bio) zijn belangrijk én hun samenwerking. Hier is ook de deskundigheid van de docent belangrijk om te benoemen.
Voor het VO: mbt de samenwerking in de onderbouw, uit recente publicaties blijkt het belang van de vakinhoudelijke deskundigheid van de docent. Samenwerking levert zonder die specifieke deskundigheid onvoldoende kwaliteit. MbT de bovenbouw, hierbij is het examen en de huidige structuur sturend. Zonder iets te kunnen zeggen over de randvoorwaarden, waarbinnen het curriculum moet functioneren, wordt het lastig.

Zijn in de conceptvisie voldoende waarborgen ingebouwd om eventuele overladenheid binnen M&M te voorkomen?

Het probleem van overladenheid wordt zeer verschillend ervaren. Docenten erkennen het voor het PO, maar veel minder voor bv onderbouw VO, en verschillend in bv bovenbouw HAVO en VWO. Het zou goed zijn om te benoemen waar het dan over gaat. Zie bijvoorbeeld onze suggesties mbt het PO.

REFLECTIE OP **TUSSENPRODUCTEN**.

Probeer uw antwoord zo beknopt mogelijk te verwoorden en te voorzien van argumentatie. (max 200 woorden)

Als dat niet of in onvoldoende mate het geval is: Wat moet er gebeuren om de gewenste waarborg alsnog te bewerkstelligen?

Overige punten

Als u naast de antwoorden hierboven aan het ontwikkelteam nog andere aandachtspunten heeft, kunt u dat hieronder invullen. Onderwerpen die geen betrekking hebben op de inhoud van de tussenproducten en/of de consultatievragen van het ontwikkelteam, worden verzameld en gedeeld.

*De visie refereert aan de verwondering van de leerling als uitgangspunt. Ons idee is dat die er niet altijd zomaar is. En dat het juist de docent en zijn vak is die die verwondering moet opwekken (Robert: create a need to know!).

*De visie, net als die van m&n, lijkt de rol van (vak)kennis te onderschatten, en neigt het verhaal soms naar erg brede algemene vaardigheden. Die je echter niet kunt leren zonder 'kennis' of 'inhoud'.

*Het gaat niet om zomaar kennis op zich, en ook niet om in algemene zin 'kritisch leren denken', maar vanuit kernconcepten en met specifieke vakmatige inzichten naar de wereld leren kijken. Dit levert de noodzakelijke verdieping en samenhang op. En door dit vanuit verschillende vakken op eigen wijze te doen, leren jonge mensen op verschillende manieren naar de wereld kijken. Dit levert meer diepgaande en betekenisvolle inzichten op, dan het nog al eens blijven zoeken naar iets 'gemeenschappelijks' dat dan vaak leidt tot oppervlakkigheid.

*In de visie zou 'toekomst' nog iets beter benoemd kunnen worden: verleden, heden en toekomst! Vanuit aardrijkskunde zouden we graag zien dat er aandacht is voor processen, samenhangen en systemen. In plaats van alleen 'gebeurtenissen' en 'verhalen'.

Goed dat er aandacht is voor de doorstroom van PO naar VO. We hopen we dat dit nog beter wordt uitgewerkt, nu, want nu staat er eigenlijk alleen maar dat het beter moet en dat bij het formuleren van eindtermen er rekening mee gehouden moet worden.

Voordat het team verder gaat, zou het goed zijn als er duidelijkheid is over de 'leergebieden'. Ze zijn niet gelijkwaardig en het op een zelfde wijze werken in dit proces, levert allerlei vragen en onduidelijkheden. Waar gaat de visie precies over? Vergelijk ook bv 'burgerschap' en 'digitale geletterdheid'. Ook in relatie tot de motie dat de bestaande praktijk het uitgangspunt is en niet 'mens en maatschappij'. En voor de hand liggende samenwerking met bv Nederlands, rekenen of Biologie. Het zou ook goed zijn als de ontwikkelteams zouden formuleren wat van groot belang is mbt tot de randvoorwaarden. Overladenheid lossen we niet per se op via de beschrijvingen van de leergebieden.